

گزارش آنکتاد در زمینه سرمایه گذاری جهانی

در سی‌امین سالگرد انتشار گزارش سالانه سرمایه گذاری جهانی، آنکتاد گزارشی با عنوان "تولید بین‌المللی ورای بیماری همه گیر کرونا WIR2020 International Production, Beyond the Pandemic را در اختیار کشورهای عضو قرار داده است. همانگونه که ملاحظه می‌شود این گزارش توضیحاتی را در زمینه آخرین روندها و چشم انداز سرمایه گذاری جهانی و منطقه‌ای ارائه داده و ضمن بررسی جدیدترین تحولات مرتبط با سیاست‌های ملی و توافق‌نامه‌های سرمایه گذاری بین‌المللی، اثرات شیوع بیماری همه‌گیر کرونا بر روندها و سیاست‌ها را مورد ارزیابی قرار داده است.

در بخش ابتدائی گزارش، ضمن نگاهی تاریخی و گذرا بر تولید بین‌المللی طی سه دهه گذشته، روندهای احتمالی دهه پیش رو تا سال 2030، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. این گزارش شامل فصل جدیدی با عنوان سرمایه گذاری در اهداف توسعه پایدار است که در واقع پیشرفت‌های بدست آمده در زمینه بسیج و هدایت سرمایه گذاری‌ها در زمینه اهداف توسعه پایدار را در بازه زمانی 5 سال نخست پس از تصویب، مورد ارزیابی قرار می‌دهد. چکیده‌ای از اهم یافته‌های این گزارش به شرح زیر است:

بحران کرونا باعث سقوط چشمگیر سرمایه گذاری‌های مستقیم خارجی FDI خواهد شد. پیش‌بینی می‌شود جریان جهانی FDI که در سال 2019 بالغ بر 1.54 تریلیون دلار بوده در سال جاری (2020) تا 40 درصد کاهش یافته و برای اولین بار از سال 2005، به زیر 1 تریلیون دلار برسد.

شاخص‌های اولیه نشان می‌دهد که بحران کرونا، اثرگذاری‌های بسیار فوری داشته است. هر چند که در نقاط مختلف دنیا، درجات آن متفاوت است. اقتصادهای درحال توسعه، با توجه به شدت وابستگی به FDI و عدم توانائی در حمایت از اقتصادهای داخلی (در مقایسه با کشورهای توسعه یافته) بیشترین صدمه را متحمل شده‌اند.

با وجود کاهش شدید FDI، سیستم تولید بین‌المللی همچنان نقش مهمی در رشد و توسعه اقتصادی بازی خواهد کرد. در عین حال باید در نظر داشت، جهان در شرف تجربه تحولی شگرف طی یک دهه آتی است. این تحول باعث ایجاد چالش‌ها و فرصت‌هایی برای سیاست‌گذاران حوزه‌های سرمایه گذاری و توسعه آتی خواهد شد.

عمده‌ترین چالش‌ها را می‌توان در حوزه افزایش واگذاری‌ها، جابجایی و انحراف سرمایه گذاری‌ها و آغاز رقابت بسیار جدی و شدید برای جذب سرمایه گذاری دانست. اصلی‌ترین فرصت‌ها نیز در زمینه اشتیاق سرمایه‌گذاران برای تنوع بخشیدن، ایجاد فراوانی و مقاوم سازی‌ها خواهد بود. ضمن اینکه وجود زیرساخت‌های الکترونیکی و دیجیتال، باعث تقویت برنامه‌ها و خدمات جدید و بهبودی زنجیره ارزش جهانی GVC می‌شود.

هرچند شاهد کاهش رشد عمومی خواهیم بود ولی سرمایه گذاری در حوزه‌های زیرساخت، کاهش آلام ناشی از تغییرات آب و هوایی، مواد غذایی و کشاورزی، بهداشت، ارتباطات از راه دور، و زیست بوم و تنوع زیستی افزایش قابل ملاحظه‌ای خواهند داشت.

صندوق‌های مرتبط با طرح‌های پایدار از نظر تعداد، تنوع و اندازه به سرعت رشد کرده است. بنابر ارزیابی آنکتاد، بودجه اختصاص یافته به سرمایه گذاری در توسعه پایدار درحال حاضر بالغ بر 1.2 تا 1.3 تریلیون دلار است. بااین حال، بیشتر این وجوه در کشورهای توسعه یافته (به عنوان مثال در انرژی تجدید پذیر) سرمایه گذاری شده است. مجموعه جدیدی از اقدامات جهانی برای تسهیل سرمایه گذاری بخش خصوصی در اهداف توسعه پایدار در جهان توسعه بسیار ضروری است. برنامه اقدام جدید آنکتاد نیز تلاشی در این جهت بوده و درصدد ارائه چارچوبی مناسب و قابل اجرا برای سرمایه گذاری‌ها در چارچوب اهداف توسعه پایدار 2030 است.